
Wrocław, dnia 12.05.2025 r.

Wojciech Ciemski

SecurityBezTabu

Opinia prawna

1. W zakresie potencjalnego naruszenia własności intelektualnej w utworze książka pt. *"Cybersecurity w pytaniach i odpowiedziach"* autorstwa Wojciecha Ciemskiego.
2. Czy przysługuje Wojciechowi Ciemskiemu ochrona prawna w przypadku pomówień o plagiat, gdy on faktycznie nie wystąpił.

I. Wstęp

W roku 2023 Wojciech Ciemski napisał utwór pt. *"Cybersecurity w pytaniach i odpowiedziach"*. Utwór został opublikowany w wydawnictwie Helion S.A. ISBN: 978-83-8322-733-7. Publikacja stała się bestsellerem, osiągając wielotysięczną sprzedaż. Została napisana w formie pytań i odpowiedzi, obejmując swoją treścią zagadnienia techniczne, takie jak systemy operacyjne, sieci komputerowe, aplikacje webowe, kryptografię oraz podstawy cyberbezpieczeństwa. Książka posiada pytania i odpowiedzi na liczne zagadnienia techniczno-faktyczne oraz bogatą bibliografię (źródła wiedzy zawartej w utworze).

II. Stan faktyczny i medialny

Okolicznością bezsporną jest fakt, że zleceniodawca opinii Wojciech Ciemski stworzył utwór *"Cybersecurity w pytaniach i odpowiedziach"*, który opublikował w renomowanym wydawnictwie. Odbiór książki był bardzo pozytywny i stał się hitem sprzedażowym.

W reakcji na opublikowanie utworu w przestrzeni internetowej pojawiły się nieliczne opinie sugerujące, że dzieło narusza własność intelektualną innych twórców i stanowi plagiat. W związku z powyższym dokonano oceny, czy Wojciech Ciemski w swoim utworze dopuścił się plagiatu w świetle obowiązującego systemu prawa polskiego.

III. System prawny

W pierwszej kolejności należy wskazać, że plagiat to nic innego jak przywłaszczenie sobie autorstwa cudzego utworu lub jego części, albo przedstawienie cudzego utworu jako własnego.

KANCELARIA ADWOKACKA BARTŁOMIEJ WIECZOREK**ul. Krakowska 180 lok. 104, 52-015 Wrocław**

NIP 611 121 62 55, REGON 021739401

tel. 663 20 19 10

email : adwokat@mgd.pl

Plagiat nie jest bezpośrednio zdefiniowany w ustawie jako jedno jednoznaczne przestępstwo, ale jego penalizacja wynika z **ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych** z dnia 4 lutego 1994 r. (Dz.U. 1994 Nr 24 poz. 83 z późn. zm. – dalej UoPA). Ustawa ta określa zakres ochrony dzieł, łącząc w sobie elementy prawa cywilnego i karnego. (zob. „*Przestępstwa wobec własności intelektualnej w cyberprzestrzeni w praktyce dochodzeniowo śledczej*”, aut. W.Karwacki, W.Warczak, B.Wieczorek s.12, ISBN: 978-83-86021-11-6).

Zgodnie z art. 1.1 UoPA Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór). Jednak jak słusznie zauważył prof. dr hab. Janusz Barta „(...)powszechnie znane są również trudności, jakie napotyka sprecyzowanie kryteriów przedmiotu ochrony prawa autorskiego” (zob. *Prawo autorskie pod redakcją J. Barta, tom 13 s.8, ISBN 978-83-7483-033-1*), co wskazuje, że trudności te pojawiają się niezależnie od przyjęcia ogólnych (zwięzłych) ujęć definicji utworu.

Każdorazowo należy dokładnie dokonać oceny utworu, stosując metodę porównawczą, opierając się na orzecznictwie sądowym i doktrynie. Natomiast art. 1.2(1) UoPA stanowi - Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne. Ocena ta dotyczy także jednostkowych informacji, zasad gier, tabel logarytmicznych i należy ona do domeny publicznej.

Podobne konstrukcje możemy znaleźć w doktrynie USA – idea –expression dichotomy (amerykańskie prawo autorskie (17 U.S.C § 102(b)). Zgodnie z tą ideą, powstanie każdego dzieła ma swój początek w niechronionej idei (koncepcji), która się następnie konkretyzuje, zyskując swój indywidualny wyraz, zostaje ubrana przez autora w pewną formę. (zob. „*Prawo autorskie i prawa pokrewne*”, J.Barta, R.Markiewicz, s. 26, ISBN 978-83-264-3172-2). Stanowisko takie zostało ugruntowane w orzecznictwie. Jak trafnie podkreślił Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 8 marca 2000 r., I SA/Lu 1692/98, LEX nr 40746 „ochrona przewidziana prawem autorskim nie rozciąga się na sam proces twórczy, metodę twórczą czy technikę zastosowaną przy tworzeniu dzieła”. Podobnie Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 10 czerwca 2016 r. sygn.akt I ACa 275/16 gdzie Sąd uznał, że ochrona przysługuje jedynie konkretnym przejawom działalności twórczej, a nie ogólnym pomysłom czy ideom. Istotnym w analizowanej sprawie jest Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 15 września 1995 r., sygn. akt I ACr 620/95 gdzie Sąd Apelacyjny wskazał, że pojęcie plagiatu w prawie autorskim odnosi się do sytuacji, gdy dochodzi do wykorzystania elementów cudzego utworu w takim stopniu, iż brak jest twórczej działalności plagiatora i jego utwór nie nosi cech oryginalności.

Nie jest plagiatem dzieło, które powstaje w wyniku zupełnie odrębnego, niezależnego procesu twórczego, nawet jeżeli posiada treść i formę bardzo zbliżoną do innego utworu. W końcowej części opinii zostanie wskazany proces ochrony prawnej twórcy, który został niesłusznie oskarżony o plagiat.

IV. Analiza utworu Wojciecha Ciemskiego w kontekście ewentualnego plagiatu

Jak wskazano na wstępie - w roku 2023 Wojciech Ciemski napisał utwór pt. "Cybersecurity w pytaniach i odpowiedziach". Utwór został opublikowany w wydawnictwie Helion S.A. ISBN: 978-83-8322-733-7. Publikacja ta została napisana w formie pytań i odpowiedzi, obejmując swoją treścią zagadnienia techniczne takie jak systemy operacyjne, sieci komputerowe, aplikacje webowe, kryptografię oraz podstawy cyberbezpieczeństwa. Książka ma 103 strony i zawiera ponad 100 pytań i odpowiedzi na tematy techniczne. Jest podzielona na pięć głównych działów (systemy operacyjne, sieci, aplikacje webowe, kryptografię, cyberbezpieczeństwo) w których zawarte są pytania i odpowiedzi na nie dotyczące prezentowanej materii. W końcowej części umieszczono bogatą bibliografię obejmującą 42 źródła wiedzy o prezentowanej treści.

Zgodnie z analizą przeprowadzoną przez autora niniejszej opinii (autor jest nie tylko adwokatem ale również Certified Ethical Hacker – Master (CEH) i oprócz wiedzy o rozwiązaniach prawnych posiada także wiedzę ekspercką z dziedziny cyberbezpieczeństwa), książka „Cybersecurity w pytaniach i odpowiedziach” nie zawiera żadnych elementów, które mogłyby wskazywać na naruszenie cudzych praw autorskich.

Utwór został opracowany samodzielnie przez Wojciecha Ciemskiego na podstawie jego wiedzy, doświadczenia oraz w oparciu o ogólnodostępne źródła, które zostały odpowiednio zacytowane i ujęte w bibliografii.

Forma pytań i odpowiedzi, zastosowana w książce, stanowi uznany i dopuszczalny sposób przedstawiania zagadnień technicznych, który sam w sobie nie podlega ochronie prawnoautorskiej. Podobnie, nie stanowi przedmiotu ochrony sam dobór tematów, czy też kolejność zagadnień – o ile nie jest przejawem działalności twórczej o indywidualnym charakterze (a tego nie wykazano w żadnych zarzutach).

Zawarte w książce pytania są sformułowane w sposób unikalny, często z dodatkowymi wtrąceniami, komentarzami lub odniesieniami praktycznymi. Odpowiedzi natomiast przedstawiają autorskie ujęcie zagadnień z zakresu cyberbezpieczeństwa – podparte wiedzą zawodową i dydaktyczną autora (Wojciech Ciemski to polski specjalista w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, znany z działalności

edukacyjnej i popularyzatorskiej w zakresie ochrony systemów informatycznych. Jest założycielem bloga **Security Bez Tabu®**, uznawanego za jedno z najważniejszych źródeł wiedzy o cyberbezpieczeństwie w Polsce. Został również laureatem globalnego rankingu „40 under 40 in Cybersecurity 2024”, wyróżniającego młodych liderów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa (<https://www.slideshare.net/slideshow/40-under-40-in-cybersecurity-2024-by-top-cyber-news-magazine/271670096>)).

Nie stwierdzono kopiowania fragmentów innych publikacji, ani przejęcia cudzych struktur myślowych, argumentacyjnych czy układów logicznych w taki sposób, który stanowiłby naruszenie prawa autorskiego.

Nawet gdyby pewne sformułowania były zbliżone do treści występujących w literaturze fachowej, należy podkreślić, że:

- **język techniczny ma charakter standardowy i specjalistyczny** – co samo w sobie nie przesądza o twórczości,
- **terminologia informatyczna** jest powszechnie stosowana i nie podlega ochronie,
- **ogólne definicje** oraz znane pytania egzaminacyjne nie są objęte monopolem autorskim.

W związku z powyższym nie można mówić o zaistnieniu plagiatu – zarówno jawnego, jak i ukrytego (kamufłowanego).

V. Odpowiedzialność osób w systemie prawa za zarzucanie autorowi plagiatu

Pomówienie o plagiat, które jest nieuzasadnione, może stanowić **naruszenie dóbr osobistych**, o których mowa w art. 23 i 24 Kodeksu cywilnego.

Zgodnie z gruntowanym orzecnictwem no. Wyrok SA w Warszawie, I ACa 110/21 „Dobra osobiste, takie jak dobre imię czy reputacja zawodowa, podlegają ochronie cywilnej. Bezpodstawne zarzuty naruszenia prawa autorskiego mogą prowadzić do odpowiedzialności odszkodowawczej i zobowiązania do przeprosin.”. Podobnie **Wyrok SN z 10 października 2006 r., I CSK 176/06** stanowi „Rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji o rzekomym naruszeniu prawa autorskiego narusza dobra osobiste i może być ścigane cywilnie.”

W tym zakresie Wojciechowi Ciemskiemu przysługują środki ochrony prawnej, w tym:

- **żądanie zaniechania naruszeń,**

-
- żądanie przeprosin i sprostowania nieprawdziwych informacji,
 - żądanie odszkodowania lub zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych.

Jeżeli pomówienia miały miejsce w mediach społecznościowych, można dodatkowo rozważyć zgłoszenie naruszenia do administratora serwisu oraz, w przypadku uporczywego nękania, złożenie zawiadomienia do organów ścigania.

VI. Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdza się, że:

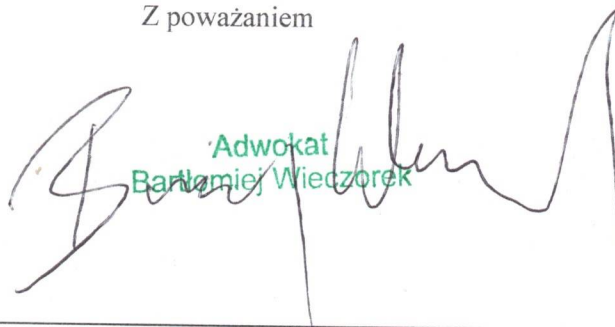
1. Książka *Cybersecurity w pytaniach i odpowiedziach* autorstwa Wojciecha Ciemskiego nie narusza cudzych praw autorskich.
2. Forma i treść książki zostały opracowane w sposób oryginalny, twórczy i z uwzględnieniem dozwolonego użytku oraz ogólnodostępnych źródeł.
3. Nie można mówić o plagiacie, gdyż nie doszło do przejęcia cudzego utworu w znaczeniu prawnym – ani całościowo, ani w istotnej części.
4. Rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji o rzekomym plagiacie może stanowić naruszenie dóbr osobistych autora i rodzić odpowiedzialność cywilnoprawną.
5. W razie eskalacji sporu, autor może skorzystać z ochrony prawnej przysługującej mu na podstawie przepisów kodeksu cywilnego i ustawy o prawie autorskim.

V Podstawa prawna.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r. nr 16, poz. 93 – z późniejszymi zmianami)

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. - Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 1994 r. nr 24, poz. 83 – z późniejszymi zmianami)

Z poważaniem

Adwokat
Bartłomiej Wiczorek